

ת"פ 59362/11 - מדינת ישראל נגד יוסף חן, מריה חן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 16-11-59362 מדינת ישראל נ' חן ואח'
תיק חיזוני: 2522/2013

בפני	כבוד השופט עמי קובי
מאמינה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. יוסף חן 2. מריה חן
ב"כ המאמינה - עו"ד נתלי חגיג ב"כ נאשם 1 - עו"ד עדי ברקאי ב"כ נאשמת 2 - עו"ד מריה גונטר	

החלטה

רקע

1. בקשה להפרדת המשפט בעניינים של נאשם 1 (להלן: "הנאשם") ונאשמת 2 (להלן: "הנאשמת") בשל היותם בני זוג נשואים וזאת מכוח הוראות סעיף 88 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, ולאור הוראת סעיף 3 לפקודת הראיות [נוסח משולב], תשל"א-1971.

2. כתוב האישום מייחס לשני הנאשמים עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 סיפה בצוות סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ג-1977 (להלן: "החוק"); קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 רישא החוק; דיווף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות חמירות לפי סעיף 418 סיפה לא חוק; שימוש במסמר מזויף לפי סעיף 420 וסעיף 418 סיפה לא חוק; בידוי ראייה, עבירה לפי סעיף 238 לחוק. לנאים יוחסו בנוסף עבירות של הימנעות לעזר בגילוי נכס, עבירה לפי סעיף 214 לפקודת פשיטת الرجل [נוסח חדש], תש"מ-1980 (להלן: "הפקודה") והעלמת נכסים והשמטה, עבירה לפי סעיף 216 (4)+(6) לפקודה.

טייעוני הצדדים

3. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד עדי ברקאי, ניהול המשפט במשותף יגע שלא כדין בזכותו של הנאשמים להעיד להגנתם במסגרת ההליך, כך שככל דבר שתuid הנאשמת להגנה ישליך בהכרה על עניינו של הנאשם ולהיפך. בחירותו של מי מהנאשמים להעיד להגנתו תהווה הלהקה למעשה, החלטה להעיד נגד בן זוגו ותשטור באופן מפורש את כוונת החוקן בחוקן את סעיף 3 לפקודת הראיות. במצב דברים זה, מהוות העמדתם לדין ייחדי משום "עקיפה" של הוראת סעיף 3 לפקודת הראיות באופן שמהווה קיופח של הגנת הנאשם ומצדיק הפרדת כתוב האישום בעניינם. החוקן מעדיף את תקנות היחסים בתוך התא המשפחתית על פני הרשות הנאשמים, ובמצב שבו ניתן לפתור את הבעיה לחלוין על ידי הפרדת משפטם של

הנאשמים, ראוי לעשות כן.

ב"כ הנאשם אף התנגד לאפשרות של הפרדת המשפטים והוותרם בפני אותו מوطב וזאת מכיוון שהמעשים המียวחסים לנאים מעורבים ומעורבבים זה בזה וכפועל יצא מכך, אך גם עדויותיהם לגבי המעשים האמורים. במצב דברים זה, הורתת שני המשפטים בפני אותו מوطב, תביא לכך שהעדתם של מי מהם, תגרום לכך שיגיעו לאותנו של בית המשפט עדויות אסורות. לטענת ב"כ הנאשם קיים חשש שבית המשפט יושפע מעדויות בלתי קבילות אלה.

4. ב"כ נאשםת, עו"ד מריה גונטר, ה策רפה לבקשת הפרדת המשפט, אך הסכמה להורתת שני המשפטים, ככל שיופרדו, בפני אותו מوطב. ב"כ הנאשםת טענה כי בהינתן המאפיינים הייחודיים של מערכת היחסים הזוגית, בהתחשב בכך או אישיותה של הנאשםת והשפעותיהם על יחסיה עם הנאשם, וכן בשל המרכיב הראיתי וקומי ההגנה של השניים, הורתת הנאים בכתב אישום אחד, תוריד לטעון את ההגנה המקנית לנאשםת, בכל הנוגע להעדתם של בני הזוג האחד נגד השני. זאת בפרט לאור מרכיבות מערכת היחסים הזוגית אשר לאורך השנים ידעה משברים רבים שלהם השלוות על הקשר ועל פעריו הכוחות ביניהם. מרכיבות זו מחריפה לאור לקוותיה של הנאשם. קיים חשש של ממש לקיומו הגנתה של הנאשם ולעיוות דין העולול להיגרם לה. ליבת המחלוקת, ככל הנוגע לעניינה של הנאשם, היא מודעתה למצבי המשפט של הנאשם בתיק הפש"ר, הבנתה את מצב המשפט באשר למכירת הדירה ומידת השתתפותה בהתקשרות עם המהלוונים בתיק זה. במצב המשפט הנוכחי קיים ניגוד עניינים מובנה ומהותי בין הנאים, החשש להפללת בן הזוג יגרום לנאשםת להימנע מסירת מידע חינוי, להימנע מהפניה שאלות רלוונטיות לעדי התביעה ומהעלאת טענות משפטיות חינויות. ביתר שאת, עלולה הנאשםת להימנע מסירת עדות אפקטיבית במסגרת פרשת ההגנה, כשהיא עלולה להעדי את הגנתו של הנאשם על פני הגנתה שלה.

5. ב"כ המאשימה, עו"ד נתלי חגי, התנגדה להפרדת הדיון והצהירה כי לא יעשה כל שימוש בעדות של מי מהנאשמים לחובתו השני. לשיטה מהצירה כך, אין עוד בסיס לבקשת הנאשם.

דין

6. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, סבורני כי יש לקבל את בקשה הנאשם להפרדת משפטם, ואולם לנוכח הסכמת ב"כ הנאשם להורתת שני המשפטים בפני אותו מوطב, יש להותר את שני המשפטים בפני אותו מوطב. שני המשפטים יופרדו בתום פרשת התביעה, וזאת כדי לאפשר לנאים להיעדר בשני משפטיים שונים, ומבלתי שעודתו של הנאשם אחד תהיה חלק מההיליך עניינו של الآخر. פרשת ההגנה במשפטו של הנאשם תתנהל ראשונה, ורק לאחר הכרעת הדיון בעניינו, תישמע עדותה הנאשםת. בנסיבות אלה, יוסר החשש שהביע ב"כ הנאשם, בדבר השפעה של עדות בלתי קבילה על בית המשפט, ווسر החשש שהביעה הנאשםת שמא עדותה תפליל את הנאשם.

7. סעיפים 87-89 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 מסדרים את נושא צירוף אישומים והפרדת משפט כך:

"87. מותר להאשים בכתב אישום אחד כמה נאים אם כל אחד מהם היהצד לעבירות שבכתב האישום או לאחת מהן, בין כשותף לבין בדרך אחרת, או אם האישום הוא בשל סדרת מעשים הקשורים זה לזה שהם מהווים פרשה אחת; אולם אין באין-צירופו של הצד אחד לעבירה

מניעה לשפטתו של צד אחר.

88. בית המשפט רשאי, בכל שלב שלפני הכרעת הדיון, לצotta על הפרדת המשפט באישום פלוני שנכלל בכתב האישום, או על הפרדת משפטו של נאשם פלוני שהואשם עם אחרים.

89. ניתן צו להפרדת המשפט, יוגש כתב אישום אחר בשל האישום שהמשפט עליו הופרד אונגד הנאשם שמשפטו הופרד; ורשות בית המשפט, אם הוא סבור שלא יגרם על-ידי עיוות-דין, להמשיך במשפט שהופרד מן השלב אליו הגיע לפני ההפרדה".

8. סעיף 3 לפקודת הראות [נוסח חדש], תשל"א-1971 קובע:

"3. במשפט פלילי אין בן זוג כשר להעיד לחובת בן זוגו, ואין קופים אותו להעיד חובת אדם המואשם יחד עם בן זוגו בכתב אישום אחד".

9. צירוף נאיםים לכתב אישום אחד בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 87 לחס"פ הוא "דרך המלך" המיועדת להגשים שתי תכליות עיקריות: יעילות דין-הזהר וצדק מהותי המשוג בהערכתה אחת של מהימנות עדים ואפשרות לקבוע מדרג ענישה על פי חלקו של כל נאשם, ככל שיורשו. עם זאת, נקבע כי תכנו מקרים שבהם צירוף נאיםים כשרים להעיד זה כנגד זה ובנסיבות בהן אי רצון של האחד למסור פרטים אשר יש בהם לתפיסתו, כדי להפليل את الآخر, יקפח את הגנתו של אחד מהם. נסיבות אלה מהוות שיקול להפרדת המשפט והן נשקלות ומאוזנות עם השיקולים האחרים הקיימים באירוע הפרדתו. לשם כך, בין השאר, ניתנה לבית המשפט הסמכות להחליט בכל שלב משלבי הדיון שלפני הכרעת הדיון על הפרדת המשפט של נאשם פלוני שהואשם יחד עם אחרים (ראו בג"ץ 4451/04 **קסטורייאנו נ' כבוד השופט ח. כוכן** (16.6.04) (להלן "בג"ץ **קסטורייאנו**)).

10. יפים לעניין זה דברי כב' השופט ד' ברק ארץ בג"ץ 16/8832 **יוסיבוף נ' שופט בית משפט המחוזי בתל אביב-יפו** (11.12.16):

"כאשר מצרפים בני זוג לכדי כתב אישום אחד אכן יש לבחון שמא הדבר עלול לפגום בהגנתם بصورة המיטבית. את הפגיעה האפשרית יש כמובן לשקל אל מול הכלל המשפטי לפיו "דרך המלך" לניהול הליך פלילי היא צירוף נאיםים קשורים בכתב אישום אחד. ההצדקות העומדות בסיסו של כל זה הן החתירה ליעילות דין-הזהר, הימנעות מהכרעות סותרות, החשש מהשחתת זמןו של בית המשפט והחתירה להרשה".

וראו גם החלטת כב' השופט ח' כבוב בת"פ (מח' ת"א) 11-05-8256 **קדצ נ' מדינת ישראל** (14.11.11).

מהכלל אל הפרט

11. כאמור, "דרך המלך" בברור אישומים המהווים "פרשה אחת" הנה במאוחذ. במקרה דנן, קיים קשר הדוק בין האישומים והם מהווים פרשה אחת.

12. כאשר מצרפים בני זוג לכדי כתב אישום אחד, אכן יש לבחון שמא הדבר עלול לפגום בהגנתם بصورة מיטבית. את הפגיעה האפשרית יש כמובן לשקל מול הכלל המשפטי לפיו "דרך המלך" לניהול הליך פלילי היא צירוף נאיםים קשורים בכתב אישום אחד. ההצדקות העומדות בסיסו של כל זה הן, כאמור לעיל, החתירה ליעילות דין-הזהר, הימנעות מהכרעות סותרות, החשש מהשחתת זמןו של בית המשפט והחתירה לשינויו בין נאיםים באותו פרשה (ענין **יוסיבוף** לעיל).

עמוד 3

13. במקירה דין, טענת הנאים היא כי עדותם תיפגע, מעצם חשם לפגיעה באחר ולפגיעה בתא המשפחתי, באופן שימנע מתן עדות כנה וחוופשת ויאפשר למשעה עקיפת האיסור לעדות נגד בן זוג. במקירה של טענה לפגיעה בהגנה וליעיות הדיון, על הנאים, בני זוג המבקרים הפרדתם זה מזה מחמת קיפוח הגנתם, להניח תשתיית ראייתית ממשית וكونקרטית לעיוז דין שיגרם להם אם ימשיך הדיון בכתב האישום המצורף במאוחדר (ת"פ (מח' ת"א) 11-05-8256 מדינת ישראל נ' קדץ 14.11.14). במקירה לאחר שבchnerתי את הטענות ואת ההלכה הפסוקה, הגעתו למסקנה שלא הונחה תשתיית ראייתית המצדיקה את הפרדת הנאים, והטענה כי עדותם של הנאים תהווה פגעה בתא המשפחתי ותוביל להימנעות ממתן עדות מלאה להגנתם, לא בסופה דיה באופן שתהוו שיקול נגד לשיקולי צדק ויעילות.

14. עם זאת, בשל הספק העולה בדבר השפעת המשפט המשותף על יכולתם של הנאים לנהל הגנתם بصورة מיטבית בשלב שבו יידרשו להuide, סבורני כי הפרדת המשפט בשלב פרשת ההגנה, תוך הותרת שני המשפטים בפני אותו מותב, כפי שהסכמה ב"כ הנאשמת, יהיה בו כדי לאזן בין הצורך ליעילות דין-בין הצורך למכוע עיוז דין לנאים. כך לא יהיה צורך לשמעו פעמיים את עדויות התביעה, ולא יהיה צורך לקביעת ממצאי מהימנות סותרים בנוגע לעדי התביעה. ניהול ההליך בעניינו של הנאשם תחילתו עד למתן הכרעת הדיון בטרם תישמע עדות הנאשם, יסיר גם כל חשש שהעלתה ב"כ הנאשם בדבר השפעה של ראיות בלתי קובלות על בית המשפט בהכרעת דינו של הנאשם, וכן ימנע מהנאשמת כל חששrama עדותה תשמש לחובת הנאשם.

סוף דבר

15. לאור כל האמור לעיל, אני קובע כי בתום פרשת התביעה יופרדו המשפטים. שני המשפטים יתנהלו בפני אותו מותב. פרשת ההגנה של הנאשם תתנהל ראשונה, לאחראית תינתן הכרעת הדיון, ורק לאחר מכן תתנהל פרשת ההגנה של הנאשמת.

מציאות בית המשפט תמציא את ההחלטה **לצדדים**.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשע"ט, 02 דצמבר 2018, בהעדך
הצדדים.